

Válečný autopark

Alois Horňák - vzpomínky vnučky, paní učitelky Hanáčkové

„Když babička zemřela, tak se dědeček znovu oženil
ještě před válkou

Měl s první ženou tři děti , mé mamince byly v tu dobu
2 roky.

Celou válku prožil jako rakousko-uherský voják,
většinou jako válečný řidič.

Během války byl raněn do nohy a přišel o jeden prst.
Tak se dostal do vojenské nemocnice v Bučovicích
(současné bučovské gymnázium).

Pobyt v této nemocnici umožnil setkání s jeho
maminkou a jeho ženou“.

Alois Horňák - válečný autopark

Alois Horňák – korespondence z vojenské nemocnice v Bučovicích

Drahá manželko,
Přijmi ode mě ten nejsrdečnější pozdrav.
Až budeš mět trochu kdy tak mě zase navštiv,
ale přines mě pár koblihů, víš, že jsou ostatky.
Maso nechci, žádné nenos.
Dones nějaké peníze, ostatní nepotřebuji.
Já jsem teď na světnici č.3, snad mě zde najdeš.
Sbohem. Na shledanou se těší Alois

Draze milovaná maminko,
přeji vám drahá maminko mnoho štěstí a zdraví k
Vaším jmeninám. By bůh vám ještě mnoho roků
popřál a zdraví byste s námi zde mohla těšit.
Myslel jsem, že vám přijedu ústně přát, ale u nás
to nejde tak čerstvo aby se jeden dostal domů.
No šak už ta válka brzo skončí, bysme měli již
jednou tomu trápení konec.
Já jsem dosud zdrav.
Já Vás drahá maminko ještě jedenkrát zdravím.
Srdečně líbá a s bohem zůstává syn Alois

Alois Horňák – řidič c.k. válečného vozu

A tuto kartu též schovej. Též mně strč do bedýnky pár karet, co mám v kostně, co je na ní moje jméno a šofér.
Na tuto adresu mi posílej psaní.

Bruno

Bruno Bohuňovský

Ladislav Bohuňovský, označen tečkou

Bruno Bohuňovský

Zaznamenal Ing. Bruno Vognič – prasnovec

Narukoval do Brna na Špilberk a byl nasazen na ruskou frontu. Údajně ještě před odvodem naznačoval, že zběhne za tatínkem, což také udělal. Po nějakou dobu žil v zajateckých táborech. Prostřednictvím novin, ve kterých byly uváděny seznamy zajatců, se otci podařilo navázat kontakt se synem. Otec provozoval podnik na zákopové lampy. Se zdůvodněním nutné potřeby kvalifikované pracovní síly a vlivu, který si vybudoval, syna dokázal ze zajateckého tábora dostat. Brunovi poslal instrukce a potřebné peníze na cestu. To však byl poslední kontakt mezi otcem a synem. Někde cestou byl pravděpodobně začleněn do čs. legií. Pan Horák uvádí, že zemřel v bojích u Kazaně, podle výpisu z úmrtní knihy zemřel **21. prosince 1918** v nemocničním vlaku. Pochován je ve stepi u města Ufa, na blíže neurčeném místě. Rodina dostala prostřednictvím legií balíček s jeho věcmi a několik fotografií.

Ladislav Bohuňovský

Byl poslán na italskou frontu kde zemřel v lazaretu v Bůcku nad Murou, pochovaný je snad v Sant Pöltenu. Na pohřbu se zde sešli matka i s otcem.

Cyril Blatný v uniformě c. k. vojáka

Cyril Blatný

Vzpomínky jeho dcery Anny Jurutkové:

„Jako vyučený kolář byl nasazen v roce 1915 do vídeňské továrny Lohnerwagonfabrik, kde se vyráběly válečné vozy. Vyprávěl nám, jak tam zažíval ukrutný hlad a strádání a z toho důvodu se dobrovolně přihlásil na frontu.

Nejdříve byl odvelen na východní frontu, kde se účastnil dobytí města Chersonu (dnešní Ukrajina) rakousko-uherskou armádou a nejtěžších bojů v ulicích města a obsazení nádraží, kde zabavili vlak plný čaje a cukru. Další vzpomínky jsou z italské fronty na kterou byl po té převelen.

Byly to krátké vzpomínky na polentu-kukuřičnou kaši a řeku Piavu, kde končí svou válečnou pouť.

Odtud ho čekala strastiplná cesta, jako většinu Ždaňářů, domů přes Itálii a Rakousko.

Po návratu z fronty byl znovu mobilizován a účastnil se bojů v oblasti Ivaně a Mušova.

Následně se pak zúčastnil odsunu Maďarů ze Slovenska“.

Viktor Mňačko v uniformě vojáka SB

Lukáš Lexa: Slovácká brigáda a Ždánice

Od 28. října 1918 se ustavovaly drobné vojenské jednotky, které měly za úkol především ochranu veřejného i soukromého majetku a bezpečnosti obyvatel.

Kvůli nutnosti lepší organizační provázanosti jednotek a zefektivnění bojeschopnosti vznikla v Hodoníně Slovácká brigáda, do níž následně vstupovali vojáci někdejší rakousko-uherské armády z regionu jižní Moravy. Stále pod přísahou císaři se dali do služeb nového státu. Mezi nimi i 71 rodáků ze Ždánic.

Nastoupili službu v různých oddílech Slovácké brigády (nejčastěji IV. a I. polní prapor). Ve velitelském sboru Slovácké brigády působili ze Ždánic praporčík Ludvík Kobzinek (nar. 5. 8. 1892), technický akcesista Antonín Mendl (nar. 31. 8. 1890), účetní šikovatel Viktor Mňačko (nar. 1892), lékařský asistent dr. Josef Parák (nar. 4. 3. 1887), či praporčík Bohumil Voráč (nar. 2. 10. 1886), který vedl obvodní velitelství ve Ždánicích.

Velitelem brigády se stal setník (později major) Cyril Hluchý. Vojáci prošli výcvikem v řadách rakousko-uherské armády (nejvíce mužů pocházelo od pěšího pluku č. 3 a střeleckého pluku č. 25) a sloužili v jejich řadách prakticky až do pádu monarchie (část jich zběhla a skrývala se v lesích Chřibů, kde se sdružovali do tzv. zelených kádrů).

František Gavenda – Slovácká brigáda

Vojáci Slovácké brigády v upravených
stejnokrojích rakousko-uherské armády

Vzpomínku zaznamenal kronikář K.Schönsigbl

„Náš oddíl musil přes řeku, noční listopadová koupel nebyla nic příjemného. .Po překročení řeky, byl dán signál ke společnému vpádu. Všechno naše bezpečnostní opatření bylo zbytečné, neboť německé vojsko spalo zpité vínem ve škole bez stráže a část obyvatelstva taktéž. Vojsku odebrali jsme za spánku zbraně, starostu vzali jsme jako rukojmí a poštovní úřad převzali, takže Mušov bez jediné rány padl do našich rukou. Vojsko jsme poslali ráno do Vídně. Poněvadž se starosta zdráhal předati Mušov, byl odvezen poručíkem Palečkem.

Odtud jsme postupovali k Drnholci. Cestou zastavili jsme auto směřující k rakouským hranicím. Při prohlídce jsme zjistili, že páni jsou ozbrojeni vojenskými puškami a revolvery a dokumenty mají opatřeny falešnými razítky. Páni dopraveni byli do Hustopeče a auto zůstalo nám k dispozici. Kudy jsme postupovali, chvělo se obyvatelstvo strachem o své majetky a životy, neboť byly o nás rozšiřovány pověsti, že drancujeme, pálíme a vraždíme.“

První linie v bojích proti Maďarům na jihu Slovenska

Stráž na mostě v Komárně

František Jarský

Vzpomínku zaznamenal kronikář K.Schönsgibl

Po návratu z fronty se zúčastnil bojů na Slovensku, kde v sokolské kronice je o tom zapsáno: „Činnost Sokola byla přerušena, když na Slovensko drali se Maďaři a zabrali část území, které bylo připojeno k naší republice. Československá obec Sokolská vydala výzvu k bratrům, aby pomohli zadržeti Maďary.

Na tuto výzvu se přihlásilo z naší jednoty 9 bratrů a sice: Galgoczy, Koutný Rudolf, Kučera František, Lošťák Gabriel, Rosůlek Bohuš, Selucký Josef, Švábík Ludvík, Vincent Oldřich a Wognitsch František. Všichni oděšli na Slovensko a zůstali tam až do konce srpna. Hájili úsek u Malých Levár.

Ostatní bratři podrobili se výcviku ve zbraní, který vedli bratři Voráč a Chalabala.

Dne 19. června podrobili se všichni bratři do padesáti let povinnému odvodu, který se konal v Čejči.“

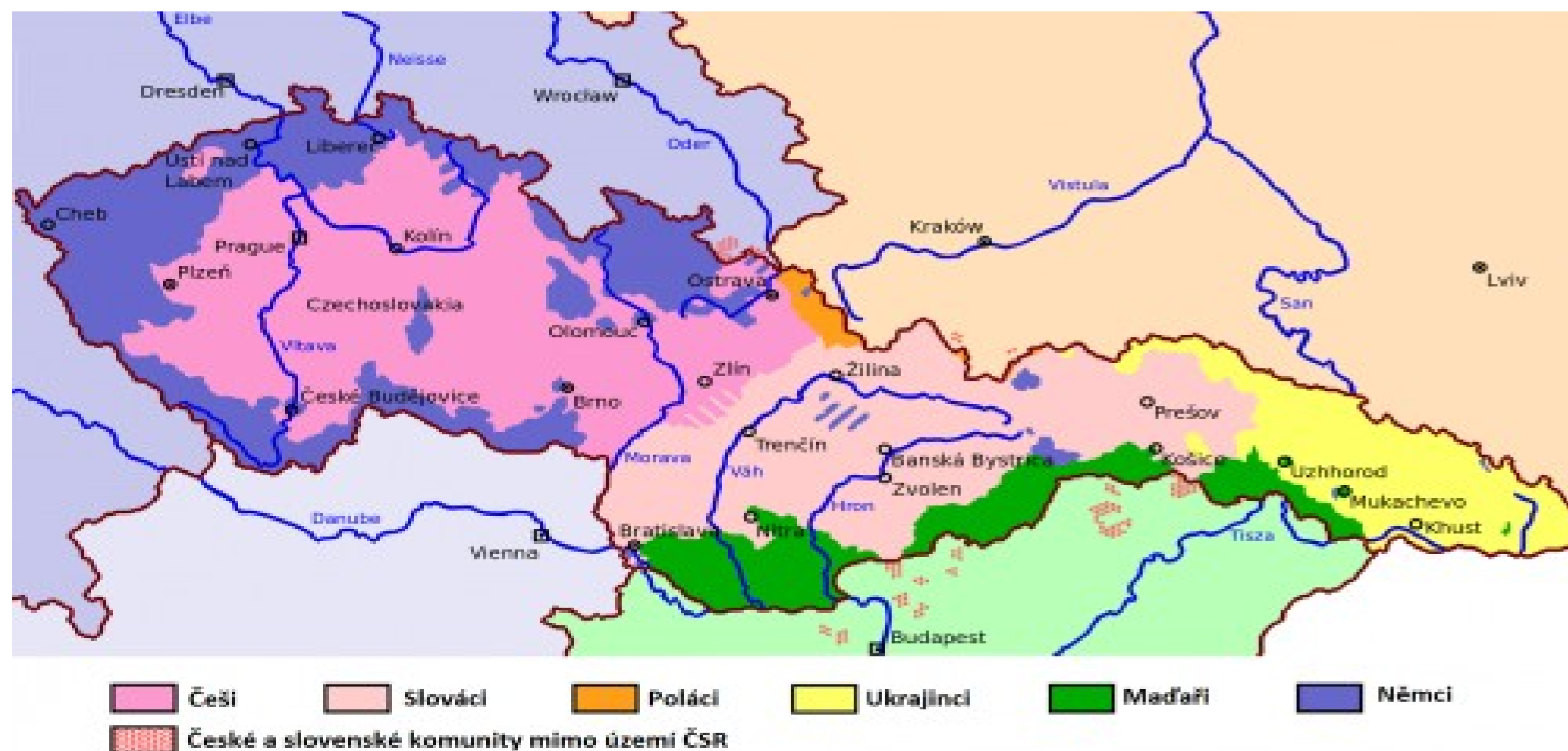

Mapa původního území Rakousko-uherska

František Jarský

O nové hranice bojovali
i členové ždánického sokola

Mapa nového Československa

František Vognič

Polní kuchyně

Vzpomínka jeho vnuka – ing. Bruno Vogniče :

Mám-li dokumentovat účast mých předků v 1. sv. válce, nezbyvá, než se zmínit o třech vojácích. Tím, který prošel válkou relativně nejsnáze byl můj zlatý dědeček **František Vognič** (Wognitsch nar. 6. 10. 1900, z popisného čísla Ždánice 63). Jak sám tvrdil, on dokonce nezletilý do války utekl za dobrodružstvím. Kde a jak sloužil císaři pánu, nevím. V pořádku se vrátil a říkal, že jako nezletilého jej nezařadili do bojového útvaru, ale ke kuchyni. K lepšímu dával tuto příhodu: Jednou, když pozavírali pro nějakou šmelinu nebo zlodějinu celé osazenstvo kuchyně, byl vyzván, aby vařil on. Ohradil se, že vařit neumí. „Vždyť jsi říkal, že jsi vařil hraběnce Seidlové“, následovalo. „Vařil, ale prasatům“, zněla odpověď.

Jan Doupovec, ještě jako c. k. voják,
stojící uprostřed

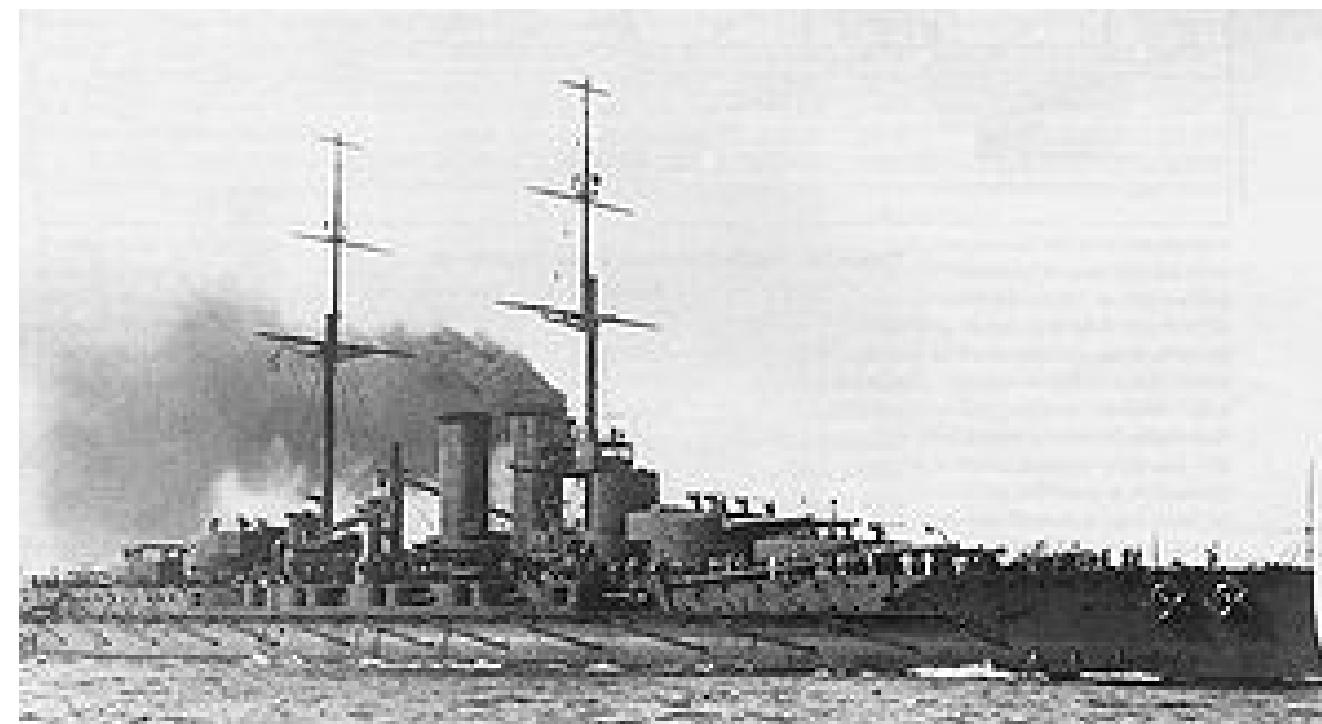
Formování československé jednotky
francouzské legie v Cognacu

Jan Doupovec - francouzský legionář

Vzpomíná jeho praneteř Mgr. Hana Zelená:

„Důstojník čs. armády. Absolvoval reálné gymnázium v Kyjově a studoval komerční obor na Českém vysokém učení technickém v Praze. Po vypuknutí první světové války byl odveden a od června do října 1915 působil jako velitel čety na ruské frontě až do zajetí. V srpnu 1917 vstoupil do československého vojska a stal se velitelem čety 7. střeleckého pluku ruských legií, v listopadu 1917 odjel jako dobrovolník do Francie, kde velel četě 21. střeleckého pluku francouzských legií a od srpna 1918 četě 23. střeleckého pluku francouzských legií.

V listopadu 1918 byl odeslán do Itálie a od února 1918 zastával funkci zástupce velitele, a od června 1919 velitele 27. domobraneckého praporu, v prosinci 1919 byl v hodnosti kapitána pěchoty přijat do československé branné moci.“

Život v Kriegsmarině – foto z internetových zdrojů

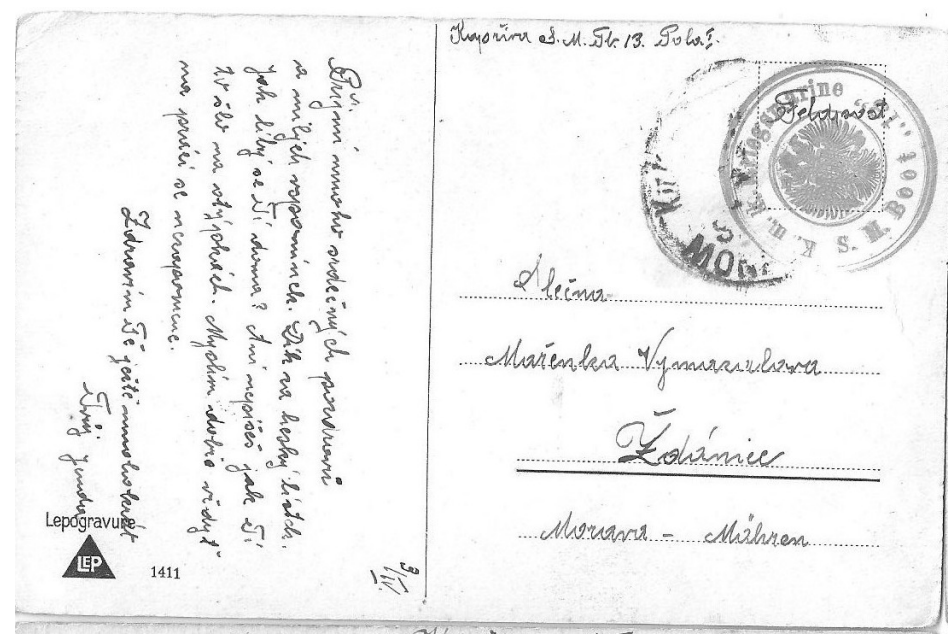
Korespondence Jana Kopřivy I.

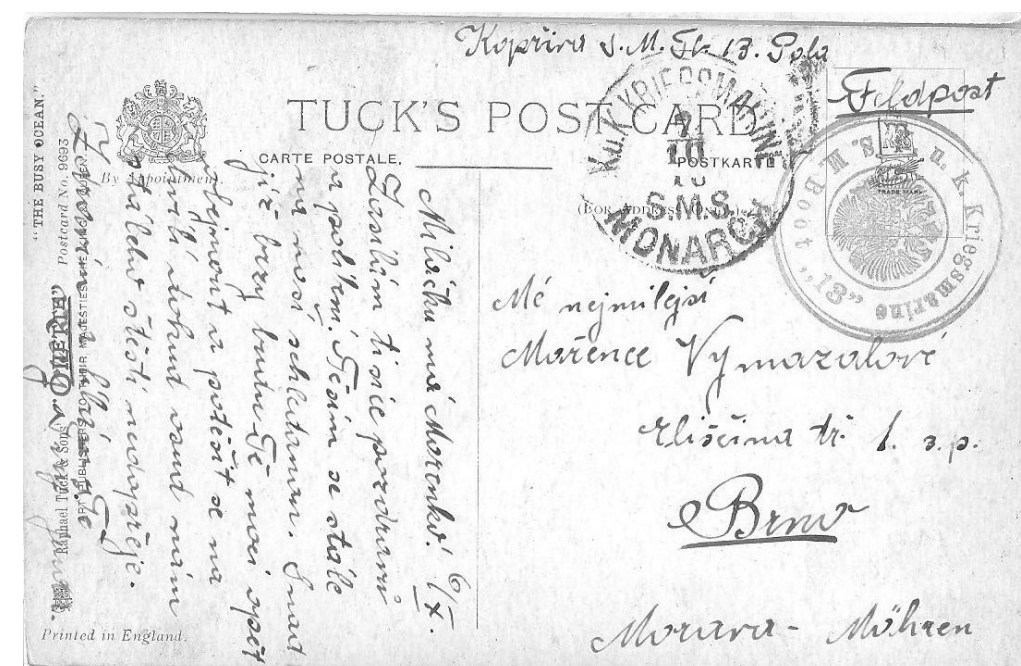
Přijmi opět srdečný pozdrav Mařenko. Jak mnoho dostáváš pošty ode mě? Myslím tolik jako jiní. Všude moc pošty se nahromadilo a nemá to kdo roztrždit. Aspoň mám naději že dostanu toho najednou víc. Mám se jako stále a vzpomínám na Tebe. Ještě mnoho srdečných pozdravů Tvůj J.

Srdečný pozdrav zasílám. Vzpomínám co asi teď děláš – včera jsem byla u Váš i s Fr. hráli jsme se. Večer hrála hudba – v naší ulici byli též – máj se oslavit musí – že? Dnes čekám od Tebe pár řádků z cesty – včera nepřišlo nic. Zdraví Tě Tvá Marie.

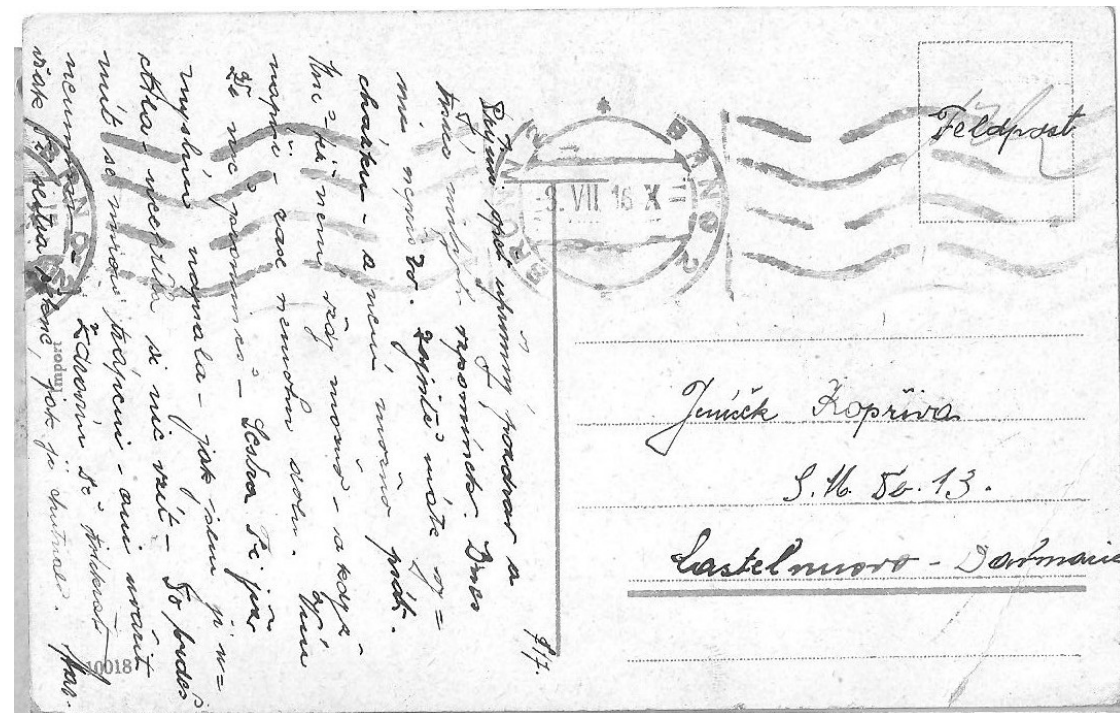

Přijmi mnoho srdečných pozdravů a milých vzpomínek. Dík za heský lístek. Jak líbý se Ti doma? Ani nepíšeš jak Ti to šlo na otýpkách. Myslím dobře vždyť na práci se nezapomene. Zdraví Tě ještě mnohokrát Tvůj Jenda.

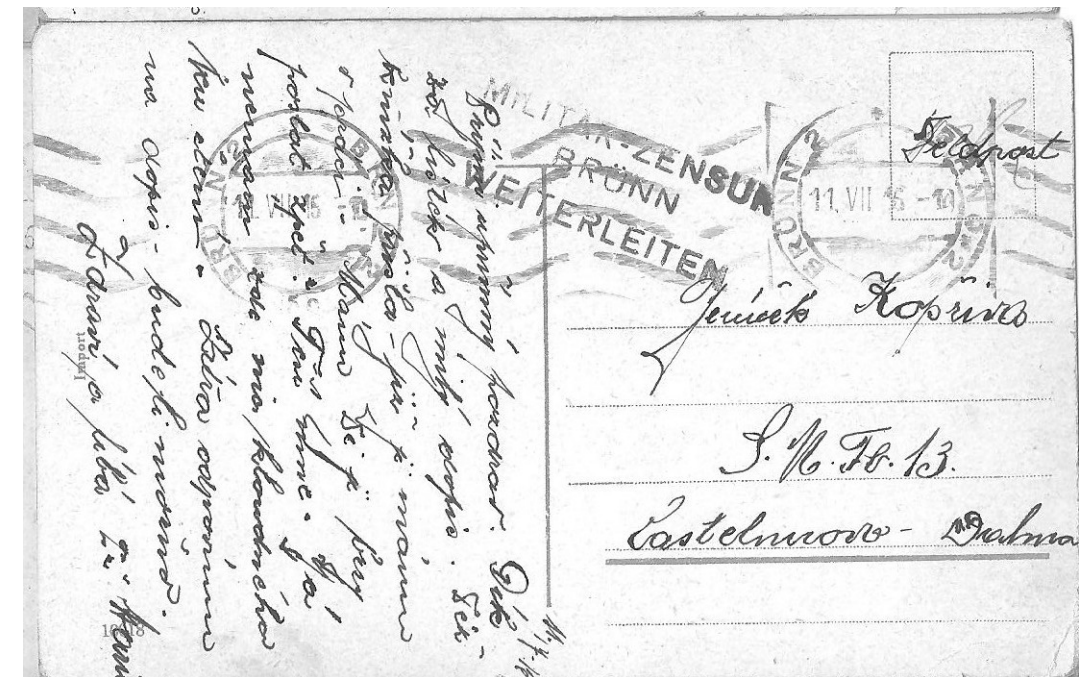

Miláčku má Mařenko! Zasílám tisíce pozdravů a políbení. Těším se stále na naši shledanou. Snad již brzy budu Tě moci opět obejmout a potěšit se na chvíli dokud osud nám stálého štěstí nedopřeje. Zdravím a líbám Tě vždy a Jenda

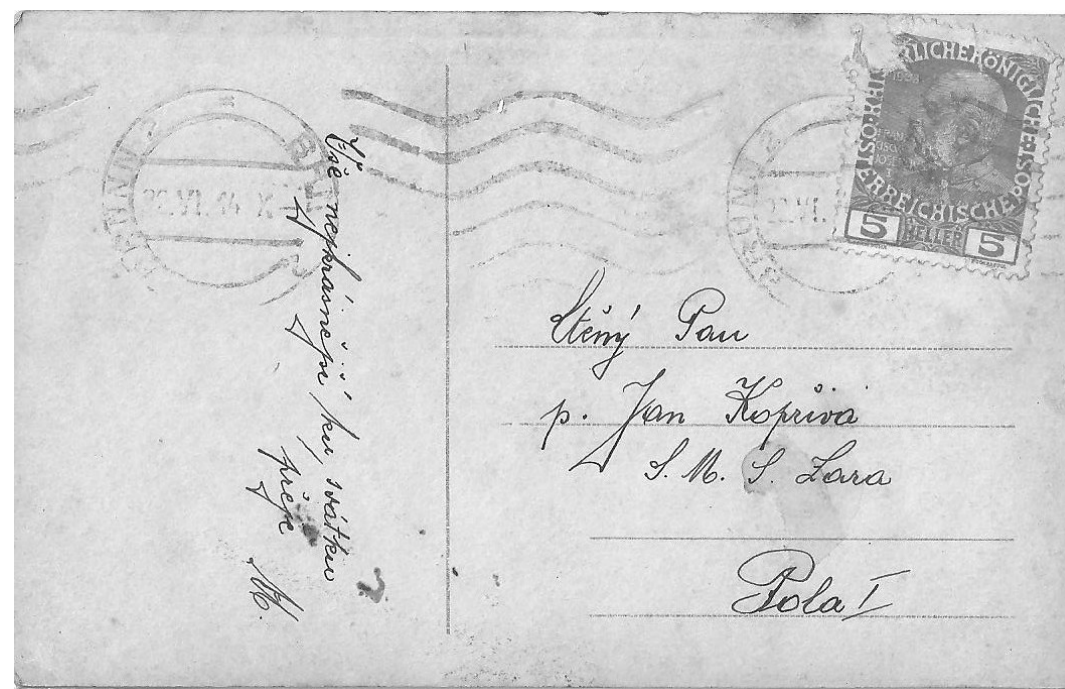
Korespondence Jana Kopřivy II.

Přijmi opět upřímný pozdrav a tisíc milých vzpomínek. Dnes nic nepřišlo. Zajisté máte vycházku – a není možno psát. Mně též není vždy možno, a když napiši – zase nemohu Vím že mě promineš – Sestra Ti již myslím napsala – jak jsem ji nadala nechtěla si nic vzít – To budeš mít se mnou trápení ani uvařit neumím – Zdravím Tě tisíckrát však Ti sestra řekne, jak jí chutnalo. Mar.

Přijmi upřímný pozdrav. Dík za lístek a milý dopis. Též knížka přišla. Již ji mám v práci. Mám Ti ji brzy poslat zpět? Těší mne. Já nemám zde nic kloudného ku čtení. Zítra odpovím na dopis bude-li možno. Zdraví a líbá Tě Marie

Vše nejkrásnější ku svátku přeje M.

Dnes jsem zase lístek obdržela – díky – Mám ještě častější psát? vždyť beztoho již ani nevím na který dopis přichází odp. myslím vždy na předposlední a zatím bůh ví jak dlouho před tím – a snad by se Ti i omrzelo psát – kdybych psala víc. – Nového nic nevím. – Buď zdrav! Máři

Jan Kopřiva jako voják
základní služby v Pule

Jan Kopřiva na torpédovém dělovém člunu
Satelit

Jan Kopřiva

Vzpomíná jeho vnuk pan Josef Novák

„Po vyučení zámečníkem nastoupil vojenskou službu
v Kriegsmarine v Pule.

Zde ho zastihlo v roce 1914 vyhlášení války a mobilizace.
Válečnou dobu strávil jako voják c. a k. válečného
námořnictva.

Po dobu války si dopisoval s Marií Vymazalovou ze
Ždánic, kterou si během války v roce 1917 bere za
ženu.

V rakousko-uherském námořnictvu sloužilo hodně
českých námořníků.

Ti byli po vyhlášení České republiky transportováni zpět
domů , Kriegsmarine byla zrušena a stala se
předchůdcem československého loďstva.“

Místo havárie

Generál Miroslav Štefánik

Jan Leskovský – svědek tragické smrti generála Štefánika

Zaznamenal kronikář K.Schönsgibl

„Byl jsem tou dobou ještě u vojska a od leteckého sboru z Prahy nás bylo posláno 7 mužů na Slovensko, že se tam bude stavět hangár na Vajnorském pastvišti, které bude příštím letištěm.

Až 4. května, zase v neděli, byli jsme již skoro hotovi, řekl nám francouzský seržant, že dnes přiletí generál Štefánik z Itálie „Dávejte pozor, aeroplán přijde sem do nově postaveného hangáru.“

Každý hleděl víc na oblohu než na práci, jež byla už skoro hotova a o 11. hod. dopoledne spatřili jsme velké letadlo bokem Bratislavy, jež bralo přímo směr k našemu letišti, kde mělo přistáti. Nebylo výš jak 500 metrů, oblétno letiště, jež je velkých rozměrů a letělo pryč nad Maďarsko, že už jsme je viděli jako holuba.

Pak se obrátilo, letělo zpět nad Vajnorské nádraží, kde je ze ním úzký pás lesa a dvorec zvaný Ivanka. Zároveň s námi čekali páni z Bratislavy (od vlády), kteří měli uvítati gen. Štefánika, ale letadlo za lesíkem se nám rychle ztratilo, náhle šlo k zemi a sloup černého dýmu vylétnuvši k nebi za lesem nevěstil nic dobrého.

Když jsme přiběhli, dívali jsme se na místo zhouby a smrti.“

Jan Tocháček – ruský legionář

Zaznamenal kronikář K.Schönsgibl

Port Said

Suezský průplav

„22. 4. 1920 v 9 hod. 30 min. odjíždíme z Hong Kongu. Před přístavem po obou stranách úžiny jsou postaveny baterie anglického dělostřelectva. Moře je neklidné, je ohlášena 18 hodin bouře. Ta také přišla. Dostal jsem mořskou nemoc. Teprve druhý den se moře uklidnilo, ale zase bylo nesmírné tropické horko. Snesitelně bylo jen ráno a večer a to na palubě. 26. dubna jsme přistáli v Singapuru. Tam jsme čekali 11 dní. Muselo se nabrat uhlí a různé drahé dřevo jako mahagon. Denně se chodíme koupat a mně se malarie po této vodě úplně ztratila. Mořská voda měla na mě přímo zázračné působení. Z přístavu přes úžinu bylo vidět ostrov Sumatru. Když byla loď naložena, odpluli jsme přes Indický oceán, kde jsme zažili několik velkých bouří. Pak jsme nakrátko přistáli v Kolombo. Potom se už přiblížil Suezský průplav. Když jsme tímto propluli, zastavili jsme v Port Saidu, kde jsme museli přejít na loď „Orotavu“. To byla naše poslední zastávka. Když jsme jeli kolem jugoslávského pobřeží, viděli jsme jak na polích dozrává obilí. Šťastně jsme přijeli do Terstu.“

Železniční uzel Bachmač

Karel Pospíšil

Karel Pospíšil – ruský legionář

Zaznamenal kronikář K.Schönsgibl

„Po bitvě u Zborova se počala ruská fronta pomalu rozpadat. Ruskou vládou bylo povoleno formovat čtvrtý pluk a druhou divisi. Následoval ústup do ukrajinského městečka Polonnoje, kde jsem byl přidělen k čtvrtému pluku jako velitel strážního oddílu a byl jsem jmenován praporčíkem. Zde také vykonal Masaryk přehlídku našeho vojska a potom odjel přes Archangelsk do Anglie a s ním i nadporučík Firlinger, jako vojenský atašé.

Potom započal nástup německých vojsk na Ukrajinu. Fronta se rozpadla a po míru Brest-Litevském jsme se měli dle presidenta Masaryka přesunout přes Vladivostok na bojiště ve Francii. Ustupovali jsme pochodovým pořádkem před Němci a čtvrtý pluk dělal zadní voj až k Bachmači. Před tímto železničním uzlem nám připravila druhá naše divize prázdné vlaky, abychom v nich putovali dále na východ až do Vladivostoku. Tato cesta trvala dva roky a byla spojena s velkými překážkami to znamená museli jsme se jí vlastně probít.“

Le 30 Juin 1918, près de Darney, remise d'un drapeau au 21e Régiment par Mr. Poincaré, Président de la République, et serment de la brigade tchécoslovaque.

Nástup čs legie ve Francii

Česká rota Nazdar – francouzská legie

Ludvík Bořecký – francouzský legionář

Zaznamenal kronikář K. Schonsgibl

„Byl jsem přidělen k 33. francouzskému pěšímu pluku a instruoval Čechoslováky z Ameriky. Po utvoření 21. čsl. střeleckého pluku zařazen jsem byl jako zástupce velitele čety k 3. a pak k 11. rotě. Byl jsem odeslán do důstojnické školy v Saint Maixent v departementu Deuz Sévres. Po úspěšném absolvování školy odjel jsem k oddílu Čechoslováků na památné bojiště champagnské a bojoval ve 133. francouzském koloniálním pluku poblíž zpustošené Remeše. Zúčastnil jsem se strašného německého náporu květnového na této frontě a svojí odvahou a chladnokrevností vzbudil si úctu svých francouzských představených i barevných podřízených.

Vrátil jsem se z fronty, abych s mnohými jinými po nabytých zkušenostech ve škole a na frontě instruoval naše vojáky v Cognacu.

Za měsíc byl jsem již opět na frontě v Alsasku. Zúčastnil jsem se bojů až do září 1918.“

Ludvík Luža - ruský legionář

Zaznamenal kronikář K. Schonsgibl

„Ve Vladivostoku nás bolševici provokovali a musili jsme proti nim vystoupiti, protože oni byli nachystáni proti nám. Svrhli jsme jejich vládu a zásobili se opět zbraněmi. Naši bratři uvnitř země byli ve stálých bojích. Šli jsme jim na pomoc a postupovali na Nikolsk Usurijski rovněž stále bojujíce. Až na stanici Olověné připojili jsme se k našim částem, které rovněž jako my postupovaly dovnitř Sibiře a do Ruska až po Penzu. U Bajkalu byly těžké boje. V tunelu postavili 2 vagony ekrasitu a na ně pustili lokomotivu. Strojník vyskočil, lokomotiva však pracovala na místě. Přijeli jsme až do Penzy, proč jsme tak daleko v bojích postupovali, nemohu si vysvětliti.

Spolubojovníci na to poukazovali, jevíli nespokojenost, ba i odpírali poslušnost. Pak jsme jeli zpět a hlídali trať od Omska po Irkutsk. V Irkutsku jsme odevzdali ruský státní zlatý poklad a zažili tam trojí převrat. Pak jsme jeli do Vladivostoku. Čekali jsme asi měsíc na ostrově a jeli pak na lodi „Dolar“ do Van Couveru 16 dní, pak pacifickou dráhou do Halifaxu, kde jsme týden lágrovali. Z Montrealu v r. 1920 odjeli jsme na lodi Belgice .“

Brestlitevský mír

Jezero Bajkal

Halič

Dělostřelecké pozice

Viktor Mňačko

Vzpomínky jeho vnuka-Mgr. Mojmíra Mňačky

„Je to už dlouhá doba, co zemřel. Nicméně řekl mi toho ze svého života dost. Byly to věci, které mě zaujaly a které jsem si zapamatoval.

Scénář vyprávění býval většinou podobný. Stařeček seděl u kachlových kamen na bedně na dřevo a přikládal, já jsem mu vylezl na klín a : „Stařečku, vykládé, jaks byl ve válce“. A stařeček se díval do okna, pátral v paměti a vodil mě po těch bojištích a já to jen hltal.

V Itálii někde na kopečcích nad Asiagem měli postavení neboli štelunky, a aby měli přehled o činnosti nepřítele, měli zřízeny beobachtungstelle čili pozorovatelný. Byla to železná deska, ve které byl otvor 1x1 cm. No a tím se díval pozorovatel. Střídali se u toho vojáci. Jednou, když vedl střídat směnu, tak se chlapi vyaplézovali neboli vystřídali a ten, co si tam sedl , se skácel v tom okamžiku mrtvý. Byla to příšerná náhoda, že jedna zbloudilá střela si našla cíl v takové díře a stálo to život člověka.“

Viktor Mňačko – na dovolence

Viktor Mňačko je stojící uprostřed.
Před ním sedí velitel batalionu major baron von
Formentini. Ale muselo se mu říkat pane
barone, protože major může být kdejaký blb,
kdežto baron nikoliv.

Viktor Mňačko – účetní šikovatel R-U armády

Kancelář ve frontě

V Itálii

Polní lazaret

Viktor Mňáčko
vojenská identifikační známka

C.k. zeměbranecký pěší pluk 25, Kroměříž

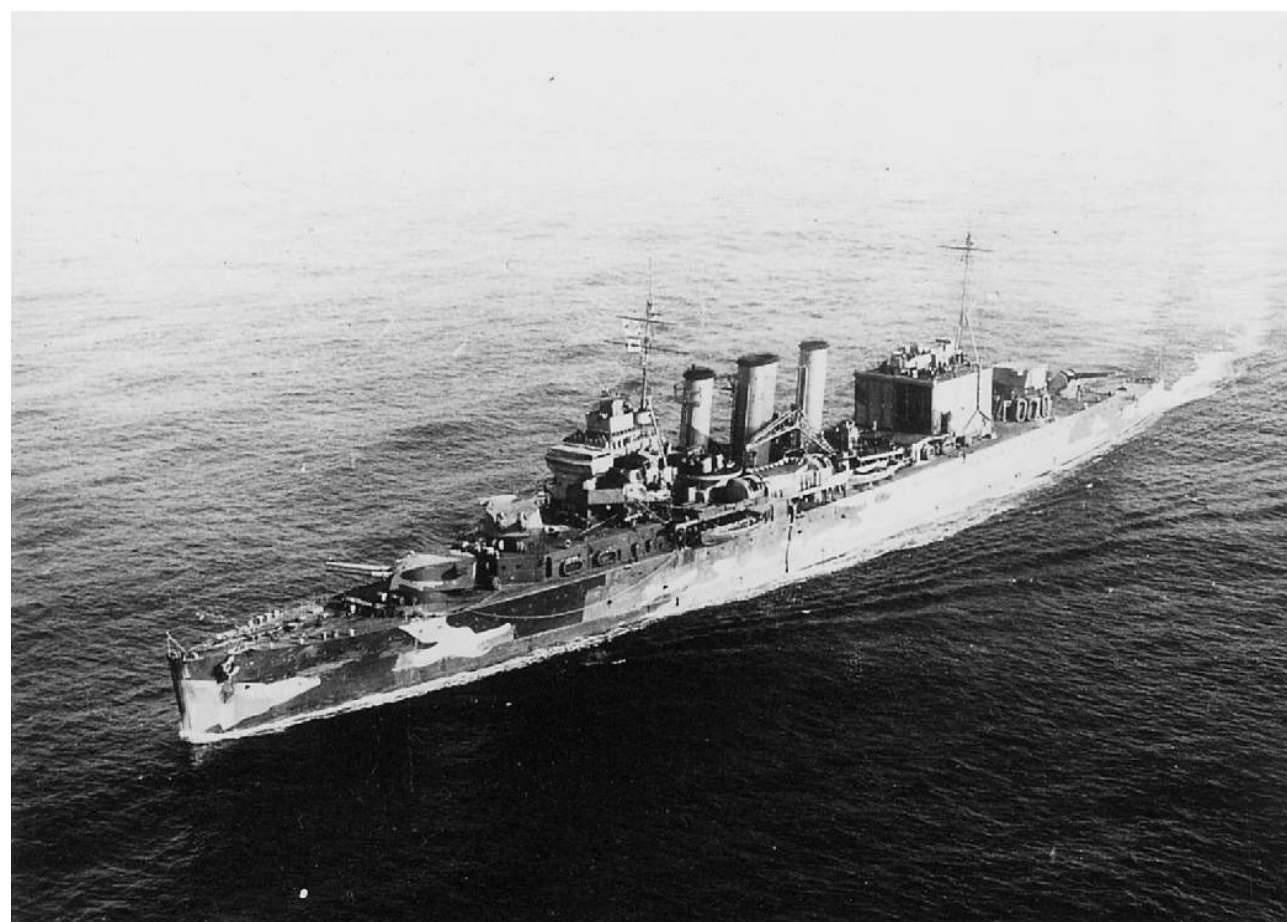
Rechnungunteroffizier (účetní šikovatel)

Viktor Mňáčko

Obec : Ždánice
Vyznání : římský katolík
Politický okres : Kyjov
Odvodní ročník : 1913
Země : Morava
Matriční číslo : 183
Rok narození : 1892

Vladivostok

Křižník Suffolk

František Láníček - ruský legionář

Vzpomínku zazmenal kronikář K.Schönsgibl

Svůj příjezd do Vladivostoku popisuje takto:

„I s Japonci jsme se brzy spřátelili. Též nám bylo dovoleno prohlédnouti si vnitřní zařízení anglického obrněného křižníku „Sufolk“.

Ostatní naše vojsko bylo tou dobou rozloženo po sibiřské trati od Penzy až po Irkutsk, kde došlo ke známému vystoupení našich vojsk s bolševiky a tím byl i původní plán jeti do Francie zmařen. Vladivostok byl rovněž v rukou bolševiků. Když přišly zprávy, že naše oddíly, rozložené ještě po trati sibiřské, byly od bolševických vojsk přepadeny a že jsou v boji s nimi, bylo v českém zájmu nutno dostat Vladivostok do svých nebo nám přátelských rukou.

Za pomoci spojeneckých válečných lodí dostali jsme dne 29. června po krátkém boji město i přístav do své moci. Ve městě zanechali jsme pak menší posádku a ostatní vojsko šlo na pomoc našim, kteří byli na cestě přepadeni a tím i zdrženi v cestě do Vladivostoku.“

Korespondence ruského zajatce

Přeji všem z hloubí srdce šťastné a veselé svátky vánoční
a Nový rok 1917 !

Pavlodar n/Irtyší 24/X 1916.

Velectěný pane učiteli !

Snad již jste obdržel některý můj lístek z nového mojeho
bydliště - Pavlodaru -. Ubytovali jsme se trochu jižněji
- před tou sibiřskou - do stepí kirgizských - podnebí zde
máme podobné našemu - bez kruté zimy však ani zde nebudem-
i 40°R se v lednu dočkáme. Kde Vy pane učiteli a za jakým
účelem cestujete ? Často vzpomínám na zašlé doby - ty se
již nikdy nevrátí. Co jest nového v naší milé škole ?
Mě prý šoupli do "Hohřic". To asi jako, abych si tam léčil
nervositu ? To jest starostí předčasných o moji maličkost !
Jaké jsou poměry společenské ? Kdo učí na místech našich ?
Vaše ct. rodina jest ve Ždánicích ?- všichni zdraví ? Copak
dělá malý Karlíček ? - Kdy nastane den návratu nás cestovate-
lů ? Srdečně Vaši ct. rodinu jakož i Vás zdraví Vám
vždy oddaný Vojt. Říha

Jaká byla úroda ? - Dnes koupil jsem slepici --- budu
kuchtit zítřka !

/V poslední větě Vídeňská censura začernila asi dvě slova./

Korespondence ždánického učitele Vojtěcha
Říhy z ruského zajetí byla zprostředkována
Červeným křížem na těchto speciálních
dopisnicích. Vojtěch Říha psal svému staršímu
kolegov Karlovi Schönsgiblovi, učiteli ždánické
školy, ze zajetí v Pavlodaru. (hranice dnešního
Kazachstánu)

Korespondence neobsahovala žádné konkrétní
údaje, protože vídeňská cenzura pečlivě
začernovala podezřelé věty a slova.

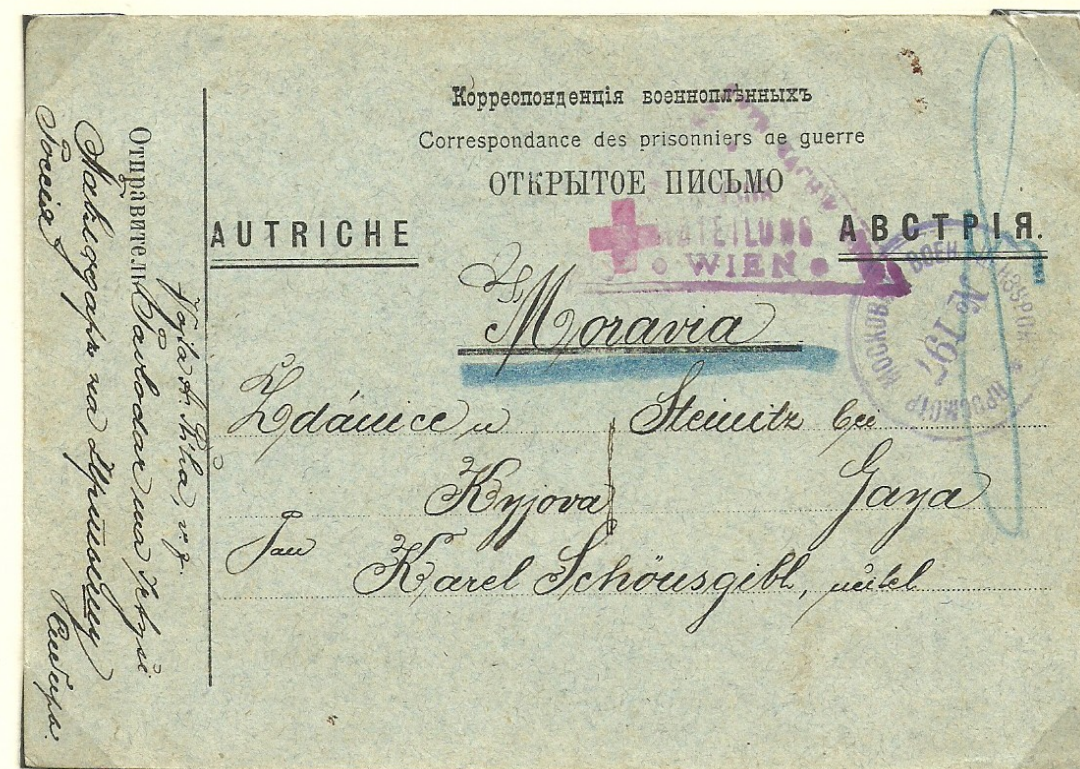

Pavlodar 2/2 7.

Milý pane kolego !

Již dostal jste snad některý z mých lístků - z Pavlodaru Vám zaslanych -? já bohužel - výjma onoho - prvního - z července nedostal jsem dosud ničeho - boží vědí - kde se dějí.- Ze Ždánic mám vůbec málo zpráv od rodičů pouze - a snad i jiní na mne časem si lístkem vzpomenou ? Mně daří se - celkem dobře - teď těšíme se již na jaro - na život u řeky. Že máme občas dlouhou chvíli - netřeba podotýkat -. Poslední dobou bavíme se obráběním mamutích klů - k nimž jsem náhodou přišel.- Co jest u Vás nového ? Které kraje jste již procestoval ? Bavíte se také notami ? Často vzpomínám na Vás a všechny známé - snad - nežli rok s rokem se sejde přibudeme k Vám.

Srdečně Vás jakož i Vaši ct. rodinu zdraví Vám oddaný
Vojt. Říha

Pavlodar 11/IV 1917.

Velevážený pane kolego a milý příteli !

Srdečně Vám i Vaši ct. rodině děkuji za milý Váš lístek z 6.I. který jsem dnes teprve obdržel.- No, on se zapozdal v nových krajích - jimiž procházel a přinesl mi i odtud vřelý pozdrav od mých drahých.- Pravíte, že mám doufat brzké ukončení mé dovolené. Nežli se rok s rokem sejde- budu opět v těch Vašich - drahých mi krajích. Buďte i Vy tam trpělivi - jako my zde - vše bude dobře ! Bude to vzpomínka za ta 4 léta!- V naší škole vyučuje se tedy dosti pravidelně ?- jsem tomu tak rád.- Mně i bratru Albertovi daří se dobře - vítáme zde právě jaro - dvojí ovšem. vzpomínám ovšem i našich milých krajů! - Těším se p. učiteli na fot. Vaší ct. rodiny - již mi v lístku slibujete ! Vás, jakož i Vaši ct. rodinu zdraví Vám vždy oddaný

V. A. Říha